

Merknader

Til § 1 Formål

Fiskeri- og kystdepartementet tar sikte på å gi tilbud om å øke maksimal tillatt biomasse (MTB) på tillatelser til oppdrett av laks, ørret og regnbueørret med 5 prosent i 2010 – med unntak av enkelte kyst- og fjordområder der dette ikke anses som miljømessig bærekraftig.¹ Formålet med tiltakene i denne forskriften er å stanse ytterligere oppbygging av produksjonskapasitet innenfor disse områdene i løpet av 2010, fordi økt belastning er vurdert til ikke å være forsvarlig ut i fra hensynet til miljømessig bærekraft. I den sammenheng er det ikke relevant om oppbyggingen i produksjonskapasitet skjer ved å øke MTB på tillatelsesnivå eller om det skjer ved å flytte inn allerede gitte akvakulturtillatelser. Begrensningene som følger av denne forskriften er følgelig begrunnet i den aktuelle miljø- og sykdomssituasjonen, og vil ikke være varige.

Til § 2 Geografisk virkeområde

Bestemmelsen angir hvilke områder forskriften gjelder for og forskriften gjelder følgelig ikke utenfor de angitte områdene i bestemmelsen.

Områdene som fremgår av § 2 er valgt med utgangspunkt i konkrete faglige vurderinger av om det er forsvarlig med kapasitetsøkning av hensyn til miljømessig bærekraft, jfr. merknad til § 3 tredje ledd. Med *miljømessig bærekraft* siktes det til de fem fokusområdene som er trukket frem i strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring, dvs. genetisk påvirkning, forurensning, sykdom, arealbruk og fôrressurser.

Fiskeri- og kystdepartementet og Miljøverndepartementet har samarbeidet om prosessen, og fått faglige innspill fra Fiskeridirektoratet, Mattilsynet, Havforskningsinstituttet, Veterinærinstituttet, Statens forurensningstilsyn og Direktoratet for naturforvaltning. Innspillene er tilgjengelig på Fiskeri- og kystdepartementets nettsider:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/fkd/aktuelt/nyheter/2009/innsyn.html?id=581923>

Se for øvrig merknadene til § 1.

¹ På bakgrunn av den informasjonen vi nå har om lakselussituasjonen langs kysten, har fiskeri- og kystministeren bestemt at avgjørelsen om kapasitetsøkning i 2010 er utsatt.

Til § 3 Forbud mot klarering og utvidelse av lokalitet og melding om samlokalisering

Bestemmelsen er bygget opp slik at første og andre ledd setter et generelt forbud mot visse tiltak, mens det av tredje ledd følger at tiltakene likevel kan tillates dersom det foreligger nærmere gitte betingelser.

Første ledd:

Laksetildelingsforskriften § 30 gir hjemmel for at tildelingsmyndigheten kan klarere en lokalitet for akvakultur dersom betingelsene i bestemmelsen er oppfylt. Første ledd kansellerer denne muligheten. Leddet innebærer likevel ikke et totalforbud, se tredje ledd. Bestemmelsen gjelder *bare* matfisktillatelser, jf. første punktum.

Andre ledd:

Laksetildelingsforskriften § 37 første ledd lyder: *”Ved samlokalisering av tillatelser til akvakultur av matfisk som innehas av samme person og som ikke innebærer utvidelse av klarert biomasse på lokaliteten og lokalitetsstørrelse, skal det sendes melding til fylkeskommunen. Søknad om endring av driftsplan etter akvakulturdriftsforskriften § 40 skal sendes Fiskeridirektoratets regionkontor sammen med kopi av meldingen. Det er ikke tillatt å sette ut fisk på lokaliteten knyttet til den nye tillatelsen før innehaver av tillatelsen har mottatt endret tillatelse i tråd med meldingen og godkjenning av endret driftsplan.”*

Andre ledd kansellerer denne muligheten for oppdrettere til å gi melding om samlokalisering på lokaliteter innenfor de angitte områdene i § 2. Dermed faller en tilbake til hovedregelen om at det må søkes om samlokalisering og leddet innebærer ikke et totalforbud, se også tredje ledd.

Tredje ledd:

Leddet innebærer at det innenfor forskriftens virkeområde kan gis tillatelse til klarering av nye eller utvidede lokaliteter, samt samlokalisering under nærmere gitte betingelser. Betingelsen er at tiltaket må være *nødvendig* eller *klart fordelaktig* med hensyn til miljømessig bærekraft. Med *nødvendig* eller *klart fordelaktig* menes det at tiltaket samlet sett må føre til en bedret situasjon i området. Tiltaket skal ha en *klar* positiv effekt for at tillatelse skal kunne gis. Det er således ikke tilstrekkelig at tiltaket har en nøytral eller marginal positiv effekt.

Begrepet miljømessig bærekraft omfatter en rekke hensyn og er valgt for å dekke situasjonen i alle unntaksområdene. Begrensningene er imidlertid begrunnet i den aktuelle miljø- og sykdomssituasjonen og tiltaket skal derfor bare vurderes opp mot forholdene som har medført at det aktuelle området er unntatt fra kapasitetsøkning i 2010. Bakgrunnen for unntakene er slik:

Indre Ryfylke – Kommunene Sandnes, Gjesdal, Forsand, Strand, Hjelmeland, Suldal, Vindafjord, samt østre deler av Finnøy kommune, unntas av hensyn til risiko for overgjødning og sykdomsfare.

Sunnhordland og Midthordland – Unntas av hensyn til total belastning, herunder utfordringer i Hardangerfjorden og sykdomssituasjonen, luseresistens osv. Området omfatter hele Hardangerfjorden (inklusive nordre del av Ølen – Vindafjord) og fjordsystemene som grenser til Nordhordland.

Deler av Nord-Trøndelag – Kommunene Namsos, Fosnes, samt søndre deler av Nærøy og Vikna, (sør for Folda, Arnøyfjorden samt Brønnøyfjorden) unntas av hensyn til forekomst av nedsatt følsomhet mot lusebehandling, samt nærhet til lakseelva Namsen.

Sør-Troms – Astaffjordområdet, som omfatter kommunene Gratangen, Lavangen, Salangen, Sørreisa, Ibestad og østre deler av Tranøy, unntas av hensyn til sykdomssituasjonen i området.

Vurderingen av om søknaden vil bidra til en bedret bærekraftsituasjon, vil være av utpreget faglig karakter. Fylkeskommunen bør derfor vurdere om det er behov for å trekke inn annen relevant kompetanse. Relevante instanser vil være:

- I Sør-Troms: Mattilsynet
- I Nord-Trøndelag: Mattilsynet og Fylkesmannen
- I Midt- og Sunnhordland: Mattilsynet og Fylkesmannen
- I Indre Ryfylke: Mattilsynet og Fylkesmannen

Det presiseres at det er fylkeskommunen som skal treffe vedtak etter denne forskriften, og at fylkeskommunens beslutning ikke forutsetter vedtak fra andre sektormyndigheter. Ved klarering av nye eller utvidede lokaliteter skal normal tildelingsprosedyre etter laksetildelingsforskriften følges, men med det tillegg at fylkeskommunen må vurdere om vilkåret i § 3 er oppfylt.

Til § 4 Ikrafttredelse

Forskriften trådte i kraft 13. oktober 2009. Søknader som kommer inn til Fiskeridirektoratet etter denne datoen vil bli behandlet etter forskriften. I andre ledd er det gitt en overgangsbestemmelse.

Forskriften trådte i kraft 13. oktober 2009 uten forutgående høring. Dette ble gjort med hjemmel i forvaltningsloven § 37 fjerde ledd bokstav b, som bestemmer at høring kan unnlates for så vidt den kan vanskeliggjøre gjennomføring av forskriften eller svekke dens effektivitet. Det er etter departementets oppfatning klart at høring av forskriften før fastsettelse ville forringet formålet med forskriften ved at tilpasninger kunne bli gjennomført i høringsperioden. For øvrig viser vi til at bestemmelsene ble hørt i forbindelse med høring av forskrift om kapasitetsøkning i lakse- og ørretoppdrett 2010, hvor denne forskriftens bestemmelser er inntatt.

Andre ledd:

Bestemmelsen innebærer at søknader som er mottatt hos direktoratet frem til og med ikrafttredelsesdatoen ikke er omfattet av forskriftsendringene. Med mottatt menes det at søknaden eller meldingen skal være Fiskeridirektoratet i hende. Det er således ikke tilstrekkelig at søknaden eller meldingen var postlagt, men ikke kommet frem.

Søknader mottatt hos direktoratet frem til og med ikrafttredelsesdatoen skal behandles etter regelverket som gjaldt før 13. oktober. Reelt sett innebærer det at terskelen for å gi tillatelse til det omsøkte tiltaket er noe lavere fordi det, i motsetning til for søknader som er mottatt etter 13. oktober 2009, ikke kreves at tiltaket bidrar til å *bedre* bærekraftsituasjonen i området. Myndighetene må uansett ta i betraktning tilgjengelig kunnskap på vedtakstidspunktet, og vurderingene av ulike miljøforhold i forbindelse med utarbeidelsen av denne forskriften vil derfor få betydning for fylkeskommunens og andre sektormyndigheters vurdering av søknader, jf. akvakulturloven §§ 6 og 10. I den forbindelse vises det også til lov om naturens mangfold §§ 8-12, jf. § 7 om prinsipper for offentlig beslutningstaking.